

naiva

naiva

Galerija **Mirko Vukobratović**
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika

HDNU Glasilo Hrvatskog društva naivnih umjetnika

Godina 3, broj 8, EU, Hrvatska, Zagreb, ljeto 2016.

Izlazi tromjesečno

Cijena 15 kn

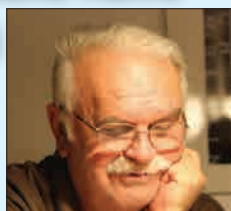

16. rujna - 16. listopada 2016.

Povodom 50 godina stvaralaštva
U muzeju grada Đurđevca
otvorena impresivna
izložba slikara
Pere Topljaka - Petrine
str. 12, 14-19

Odlazak jednog od najvećih
promotora hrvatske naive

RATKO VINCE
(1942-2016)

str. 24

Ministar kulture na
otvorenju Studija
Galerije
"Antuna
Augustinčića"
u **KLANJCU**

Dr. sc. Zlatko
Hasanbegović
str. 11

Croatian Naive Art MIV
Gallery, Mirko Mirić's
PROJEKCIJA DRUŠTVA NAIVNIH UMJETNIKA ZADAR
WWW.NA-IVA.HR

naive art

U ovom broju donosimo ...

Impresum

Nakladnik: Hrvatsko društvo naivnih umjetnika - HDNU
Tkalčićeva 14
10 000 Zagreb
Hrvatska, EU
www.hd-naiva.hr
email: galerija@inet.hr
croatianaiveart@gmail.com
Tel. ++ 385 1 4813 730
Mob. ++385 98 646 801
IBAN: HR752360000-1101578162
OIB: 23200766534
MB: 3226239

SWIFT/BIC: ESBCHR22
Jadranski trg 3A
51 000 Rijeka, Croatia, EU
IBAN: HR412402006-1100692725

Naiva - Glasilo
Hrvatskog društva naivnih umjetnika

Glavni i odgovorni urednik:

Igor Mukić

Uređivački kolegij: Zrinka Pillauer-Marić, Stanko Špotlarić, Branimir Udiljak, Igor Mukić, Ivica Fišter, Bran-ka Hlevnjak, Miona Muštra

Novinari: Mihić Dubravko, Mladen Pavković, Sanja Perić, Andrea Mukić, Drago Živković, Ivica Kruščić, Zdeslav Draženović

Lektura i redakcija:
Lektor.com.hr

Fotografije: Ines Igrec, Igor Mukić, Antun Bukovec

Dizajn: Igor Mukić

Suradnici: Tomo Kralj, Ivona Kočiša, Đurđica Kos, Božica Jelušić, Miona Muštra, Tvrtko Klarić, Zrinka Pillauer-Marić

Napomena:
Zabranjeno pretiskivanje, umnožavanje, kopiranje tekstova, fotografija ili bilo kojeg dijela glasila *Naiva* bez dopuštenja glavnog i odgovornog urednika. Sva prava su pridržana.

Tisak: Kerschhoffset Zagreb d.o.o.
Naklada: 800 komada
ISSN 1849 5753

IZLOŽBA

Izložba ernestinovačkih kipara u Bugarskoj

str. 4

IN MEMORIAM

Ratko Vince

1942-2016 str. 24

Odlazak prijatelja

Intervju s umjetnikom
Slikar
PERO TOPLJAK
Petrina

str. 14

Novi članovi HDNU-a

Vlado **BOGADI** str. 28

Vlado **IVANKOVIĆ** str. 29

Zvonko **Mudronja - HRATROV** str. 30

Marijan **KLOBUČARIĆ**

Milan **ČORAK**

Sanja **BARTOLIN**

IZLOŽBA

Pero Topljak

str. 12

MUZEJ GRADA ĐURĐEVCA
16.9. - 16.10. 2016.

IN MEMORIAM

STJEPAN ŠKVORIĆ kipar
1924-2016

Odlazak prijatelja

str. 22

IZLOŽBA

BUGARSKA

Likovna udruga "Petar Smajić" izlagala u Sofiji

LIKOVNI INFO
naiva

BUGARSKA, SOFIJA U glavnom gradu Bugarske, u Sofiji, otvorena je 22. ožujka 2016. izložba slika, manjih plastika i reljefa u drvu članova Likovne udruge „Petar Smajić“ iz Ernestinova pod naslovom „Slike i impresije iz Hrvatske“. U prostorima Galerije „Misijata“ Državnog kulturnog instituta pri Ministarstvu vanjskih poslova Republike Bugarske 25 članova ernestinovačke Udruge prikazalo je svoje radove. Izložba je postavljena pod pokroviteljstvom Velesposlanstva Republike Hrvatske u Sofiji te Državnog kulturnog instituta pri Ministarstvu vanjskih poslova Republike Bugarske, Balkanskog kulturnog instituta i Instituta za balkanistiku Bugarske akademije znanosti. Hrvatsku delegaciju Likovne udruge „Petar Smajić“ u Sofiji su činili Ivica Tolić, tajnik Udruge, članovi Udruge Biserka Greiff,

Rozvelt Kapović-Dodo, Zlata Živaković-Kerže i načelnik Općine Ernestinovo Matija Greiff. U Galeriji „Misijata“ izložbu su priredile i postavile povjesničarka umjetnosti Lidija Čolpanova i znanstvenice Yordanka Bibina i Marijana Stamova, djelatnice Instituta za balkanistiku Bugarske akademije znanosti. Brojnim zaljubljenicima u likovnu umjetnost i visokim gostima prvo se obratila Ljudmila Dimitrova, ravnateljica Državnog kulturnog instituta pri Ministarstvu vanjskih poslova Republike Bugarske i biranim i pohvalnim riječima, između ostaloga, opisala izložene radove koji, po njenim riječima, *na najbolji i najljepši način izražavaju i potiču impresije na Hrvatsku, nama Bugarima uvijek dragu zemlju*. Potom je okupljenima o postavu izložbe i kontaktima Likovne udruge „Petar Smajić“ s Institutom za balkanistiku Bugarske

akademije znanosti u Sofiji govorila dr. sc. Yordanka Bibina, u ime svojih suradnica dr. sc. Lidije Čolpanove i dr. sc. Marijane Stamove, te istaknula da je ovaj postav izložbe bio postavljen krajem kolovoza prošle 2015. godine u Bugarskoj akademiji znanosti u sklopu održavanja velikog Znanstvenog balkanološkog skupa te je, po njenim riječima, *plijenio veliku pozornost znanstvenika, sudionika toga skupa, ali i brojnih građana Sofije koji su se divili izloženim slikama, plastikama i reljefima u drvu*. Nakon toga govora nazočnima se obratila veleposlanica Republike Hrvatske Ljerka Alajbeg, koja je nadahnuto govorila o Ernestinovu, mjestu nedaleko od Osijeka, o Likovnoj udruzi „Petar Smajić“, njenim članovima – kiparima i slikarima, o Kiparskoj koloniji...

IVICA TOLIĆ ernestinovački kipar održao je pozdravni govor ispred Likovne udruge „Petar Smajić“

Podravski motivi 2016.

Melita Samoborec,
zamjenica
gradonačelnika

Mišel Jakšić, v.d.
gradonačelnika

Darko Koren,
župan KKŽ

Gordana Sobol,
saborska
zastupnica

Dražen Pros,
saborski
zastupnik

Olivia Jakupec,
članica Uprave
Podravke

Ernest Forjan,
potpredsjednik
Gradskog vijeća
Koprivnice

Zoran Gošek,
predsjednik
Gradskog vijeća
Koprivnice

Damir Felak,
saborski zastupnik

KOPRIVNICA Tradicionalni 22. Podravski motivi ove godine održani su prvoga vikenda u srpnju i okupili su pedesetak slikara naive, kulturno-umjetnička društva koja njeguju glazbenu baštinu ovog dijela Hrvatske, udruge žena koje čuvaju stare običaje podravskog kraja i obrtnike koji oživljavaju stare

zanate. Kao i prošle godine, najveći dio sadržaja Podravskih motiva odvijao se u koprivničkom gradskom parku. Uz najveći Sajam naive umjetnosti u Europi tu se je održavao i sajam tradicijskih i umjetničkih obrta te najslađa izložba na ovim prostorima: izložba kolača koju su priredile brojne udruge žena. Tu se

ponovno održalo i "Europsko prvenstvo *naifcov* vu nogometu" pod sudačkim vodstvom dva ozbiljna meštra „Cinobera i Presvetlog“, a na prvenstvu su slikari i kipari ponovo pokazali umješnost u baratanju krepnjačom, kao i na prvom "svjetskom prvenstvu *naifcov*" prije dvije godine.

Pripremila: Andrea Mukić
naiva

Foto: Podravski list

KLJUČEVE grada Mišel Jakšić, v.d. gradonačelnika Koprivnice, predao je slikaru Nikoli Večenaju-Leportinovu

OKO 50 slikara izložili su svoja djela na štandovima u gradskom koprivničkom parku

DVA prijatelja "Presvetli i Cinober" na pauzi vu štimungu

Foto: Ivan Brkić

Međunarodna kolonija mladih Ernestinovo

KOLONIJA

LIKOVNI INFO mlava

Trinaest godina razigranosti, umjetnosti i tradicije

ERNESTINOVO Koliko smo zaista u životu napravili, ako nismo svjesni potrebe kojoj trebamo težiti - mogućem spoju onoga što je bilo prije nas i što ostaje za nama? Snaga tradicije, veličanstvo rada i ljepota umjetnosti ono je što ernestinovački umjetnici prenose iz godina u desetljeća, a nadamo se i dalje, svojim mještanima i gostima, svim ljubiteljima umjetnosti, Slavonije, a i novim generacijama. Više od četrdeset godina u Ernestinovu djeluje Kiparska

kolonija poznata u cijeloj Hrvatskoj, a i u svijetu. Umjetnici koji jednostavno vole to što rade, uživaju u stvaranju, druženju, ponosni na prostor koji ih je oblikovao i koji im je vječita inspiracija. Ta bogata naša Slavonija obojana prekrasnim bojama i jeseni i zimi, za proljeća i ljeta. Prkosna u vrijeme razaranja, nikada ostavljena, vječno je polje borbe za čuvanje onoga što nam je drago, što je naše, što vrijedi, što nam je tradicija. Na tom slavonskom, ali i umjetničkom polju od samih je početaka postojala i, na našu sreću, razvila se upravo ta potreba nasljeđa i prenošenja umijeća i znanja mladim

ljudima, onima koji tek pronalaze svoj put, traže načine kojima bi izrazili sebe, svoja razmišljanja ili vizije. Prenošnje ljubavi prema umjetnosti, tehnika i načina umjetničkog izražavanja te razvijanje slobode osobnih doživljaja mladih jedna je od radosnijih i zanimljivijih aktivnosti vrsnih umjetnika Likovne udruge „Petar Smajić“ Ernestinovo. Uz potporu i suradnju Općine Ernestinovo Likovna udruga jedna je od osnivača dugogodišnje umjetničke škole za mlađe naraštaje, Međunarodne kolonije mladih Ernestinovo. Kolonija mladih Ernestinovo započela je svojim

MATO TIJARDOVIĆ doajen hrvatskog naivnog samoukog kiparstva

KIPAR Rajko Srok iz Viškova nadzire učenika možda budućeg kipara

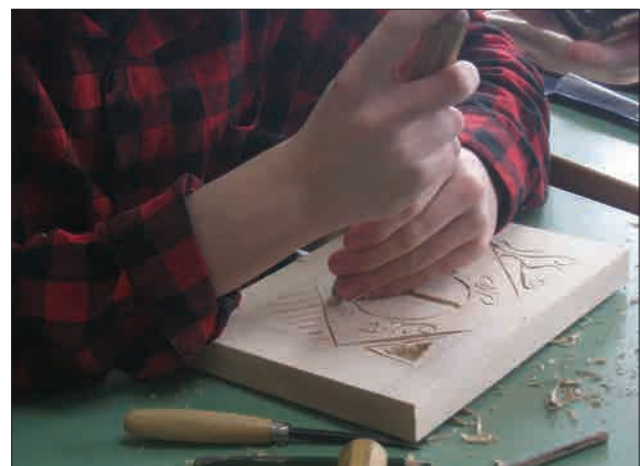

djelovanjem 2003. godine i sjedište joj je u OŠ Ernestinovo. Jedan od osnivača i njen voditelj ravnatelj je OŠ Ernestinovo Damir Škrlec. Teško je i gotovo nemoguće ukratko opisati djelovanje i uspjehe Kolonije koja je u 13 godina postojanja ugostila zaista impozantan broj djece koji su u brojnim i različitim radionicama učili, radili i stjecali nova znanja i iskustva. Polaznici Kolonije su mladi od 8 do 18 godina. Njihov rad, uz mentorstvo vrsnih voditelja različitih umjetničkih područja, organiziran je svake godine u vrijeme proljetnih praznika i traje tri, a prije i četiri, dana. U posljednjih nekoliko godina, iz financijskih razloga, brojimo devet radionica, dok ih je proteklih godina bilo i više. Međutim, Kolonija mladih djeluje tijekom cijele godine organizirajući izložbe, surađujući s drugim školama, institucijama i umjetnicima u Hrvatskoj i inozemstvu. Iako je osnovni cilj Kolonije rad s darovitom i naprednom djecom, svake se godine prijavljuje i veći broj mladih koji jednostavno

žele doživjeti umjetničko-radnu atmosferu, naučiti nešto novo, zabavno i kreativno provesti proljetne praznike. Posebnost Kolonije je i ta što su u njene aktivnosti uključena i djeca s posebnim potrebama koja se kroz stvaralački rad socijaliziraju i integriraju s ostalom djecom. Njihova radionica nosi naziv plamena ptica. Ove, 2016. godine, na Koloniju se prijavilo oko 170 polaznika koji su stvarali u devet različitih radionica: slikarska, dramska, lutkarska, plesna, kiparska, plamena ptica, web novinarstvo, filmska, keramička. Najveći broj polaznika imala je upravo kiparska radionica kojoj je voditelj, od početka djelovanja Kolonije, naš veliki umjetnik, kipar i jedan od osnivača Likovne udruge „Petar Smajić“, gospodin Mato Tijardović. Zbog oko 30-ak zainteresiranih, rad kiparske radionice bio je organiziran u dvije učionice. Već dugo godina voditelju Mati velika je pomoć i suradnik u radu s djecom gospodin Rajko Srok, umjetnik i osnivač kiparske škole

„Mato Tijardović“ u Viškovu. Svake godine rad polaznika inspiriran je određenom temom pa su tako ove godine radovi nastajali na temu *Peti element*. Kolonija je od početka i međunarodnog karaktera te se svake godine na radionice prijavi veći broj mladih iz inozemstva. Ove godine gosti su nam bili iz Njemačke, Srbije, Slovenije i Bosne i Hercegovine. Veliki entuzijazam, upornost, ljubav prema umjetnosti i užitek rada s djecom te naravno spoznaja važnosti tradicije i prenošenja nasljeđa i znanja, ono je što već godinama čini odličnu suradnju Likovne udruge „Petar Smajić“ i OŠ Ernestinovo, tj. Međunarodne kolonije mladih Ernestinovo. Želimo i nadamo se da će taj idealan spoj mladosti, iskustva i znanja trajati i budućih godina te da našoj suradnji, umjetničkoj tradiciji, radu i razigranosti i nadalje neće biti kraja.

Natalija Bulić-Kuić, učiteljica povijesti u OŠ Ernestinovo

Arheološki muzej

ZAGREB

IZLOŽBA Zajedno

NA SLICI (dolje) Stjepan Lice, pročitao je i svoj osvrt na izložbu

NA SLICI (lijevo) Zrinka Pillauer-Marić, pov. umjetnosti

IZLOŽBU je otvorila defektologinja i članica Kluba 17, Valerija Jelčić, uz simultani prijevod na znakovni jezik

Pripremila: Zrinka Pillauer-Marić

ZAGREB Na prvom katu zagrebačkoga Arheološkog muzeja, u prostorijama koje ugošćuju povremene izložbe (ne samo arheološke) od 6. do 10. rujna održana je izložba pod nazivom ZAJEDNO. Radi se o 27 slika koje su članovi slikarske udruge Klub 17, koja djeluje u okviru Pučkog otvorenog učilišta, poklonili Hrvatskome savezu gluhoslijepih osoba Dodir, nevladinoj i neprofitabilnoj organizaciji koja već dugi niz godina promiče interese gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj i izvan nje, u cilju omogućavanja dostojanstvenog i ravnopravnog suživota gluhoslijepih osoba u društvenoj zajednici. Sam naziv izložbe naglašava upravo tu želju za zajedničkim životom. I među gluhoslijepim osobama ima „rođenih“ umjetnika koji se najbolje izražavaju plastikom – koristeći prste, opip. A ovdje ih koriste da „razgledaju“ slike. Na izložbi nas obično dočeka upozorenje: „Molimo ne dirajte izložke“, napisano i diskretno stavljeno negdje u izložbeni prostor, ili nas pak na to upozori čuvar izložbe – ako mu se učini da smo rukom krenuli prema slici, skulpturi ili objektu. Ako i nema

napisa, kućni nam odgoj nalaže da sve izložke promatramo s pristojne udaljenosti. Ova je izložba, međutim, posve drugačija, jer je upravo postavljena da bi se gledala, opipala i omirisala. Slijepe ili slabovidne osobe, lišene važnog osjetila vida, razvile su opip pomoću kojeg si precizno mogu predočiti neki lik ili površinu. Taktilne slike na ovoj izložbi rezultat su hvalevrijedne ideje članova Kluba 17, koji su namjenski, koristeći razne materijale kako bi površina slike bila neujednačena, na dodir različita, izbrazdana, neravna, te uz pomoć mirisa, pokušali osmisлити djela koja će iskusni prsti prepoznati kao morski pejzaž, suncokrete, livadu, cvijeće, čamac, itd. Ima tu konopaca, gumba, listova, školjaka, kartona, spužve, plastike, pijeska, debelih namaza boje – sve čega se um dosjetio kako bi izbrazdao površinu slike u prepoznatljiv prizor. Interesantno da je morski pejzaž tako zastupljen na ovoj izložbi: s jedne strane, na početku jeseni rado se sjećamo proteklog ljeta i mora, a s druge, očito je morski pejzaž - iznad ali i ispod vode - zahvalna tema i za taktilne slike. Jake boje u plavim nijansama, uz pomoć kakvog

kamena, trave ili pijeska, i eto nam morske obale. Sa svjetionikom. Ili s ribicama. Ili s kornjačom. Izložba pod nazivom „Zajedno“ više je od pukog likovnog doživljaja: osim percepcije, gledanja, za potpuni doživljaj potrebno je zatvoriti oči, preći prstima po površini slike: iskoristiti vid, opip i njuh i povezati ih u jedinstveni doživljaj. Na otvorenju se prisutnima najprije obratio ravnatelj Arheološkog muzeja Sanjin Mihelić, kao domaćin, zatim je govorila Višnja Fortuna, pročelnica Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, potom je o savezu Dodir (umjesto izočne predsjednice dr. Sanje Tarczay) govorila Ilka Zadro. O likovnom dijelu izložbe govorila je povjesničarka umjetnosti Zrinka Pillauer Marić, a potom je Stjepan Lice pročitao svoj osvrt na temu Zajedno. Izložbu je otvorila Valerija Jelčić, defektologinja i članica Kluba 17. U lijepim prostorijama na 1. katu Arheološkog muzeja izložba je nažalost trajala vrlo kratko. No nadamo se da je to tek jedna od mnogih taktilnih izložbi koje će slijediti, na dobrobit onih naših sugrađana koji se najbolje snalaze u svijetu dodira.

Petar Petrović, 20. samostalna izložba

SLIKA GORE (zdesna sjede) slikar Petar Petrović, zamjenica gradonačelnika Jasenka Auguštan-Pentek, gradonačelnik Zlatara Stanko Majdak

SLIKA LIJEVO (slijeva) moderator programa Željko Slunjski, gradonačelnik Zlatara Stanko Majdak, slikareva kći Marina Perica, slikar Petar Petrović, zamjenica gradonačelnika Jasenka Auguštan-Petek, predsjednica udruge "Miljenko Mlakar", Božena Slunjski

ZLATAR U subotu, 17. rujna 2016. godine, u 19:00 sati u Galeriji izvorne umjetnosti Zlatar svečano je otvorena 20. samostalna izložba Petra Petrovića, a povodom 47. manifestacije "Dani kajkavske riječi". Organizator izložbe je Udruga „Miljenko Mlakar“ iz Zlatara, a temeljem kontakata predsjednice Udruge Božene Slunjski i Petra Petrovića koji je svojevremeno sudjelovao na Danima izvorne umjetnosti kada su u Zlataru održavane poznate likovne kolonije umjetnika-slikara naive. Petar Petrović se Zlatarskoj publici predstavio sa 30 likovnih radova, a kako je ovo jubilara 20. samostalna izložba ona je imala i svojevrsan retrospektivni karakter. Petrović na svojim slikama najčešće za motive odabire i vjerno prikazuje etnografske predmete i običaje i na taj način tradicijsku kulturu čuva od vremenskog zaborava te prezentira i čuva za buduće naraštaje koji dolaze. Vrijedan je to doprinos ovog neumornog stvaratelja koji i u svojoj 75. godini života ne posustaje u stvaranju i radu.

POZIV članovima HDNU-a

galerija Mirko Virius
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika

FUNDACION DE LOS
FERROCARRILES
ESPANOLAS

ZAGREB Ovim putem Upravni odbor i Umjetnički savjet Hrvatskog društva naivnih umjetnika pozivaju slikare, članove HDNU-a, da dostave na uvid radove za planiranu izložbu na temu: "Željeznica". Izložba bi se održala krajem svibnja ili početkom lipnja 2017. godine u galeriji "M. Virius", a zatim bismo u studenom iste godine

ili 2018.g. izložili te iste radove u Madridu u Španjolskoj. U obzir dolaze radovi koji na bilo koji način uprizoruju sve što je vezano uz putnička šinska vozila, vlakove, željeznice, kompozicije, lokomotive, tramvaje, uspinjače, žičare, inerijere-kupee, strojovođe, otpremnike vlakova i sl. Tehnika nije zadana pa se možete izraziti na staklu,

platnu, akvarelu i kroz ostale slikarske tehnike. Tu ideju potaknuli su čelnici Zaklade španjolske nacionalne željeznice (Fundacion Ferrocarriles De Los Espanoles) koji su posjetivši ove godine našu galeriju "Mirko Virius" izrazili želju da prvi put ugoste i naivne umjetnike iz Hrvatske. Inače Zaklada nacionalne španjolske

željeznice ima svoju reprezentativnu galeriju u centru Madrida s fundusom radova na području naivne, klasične, primijenjene umjetnosti, fotografske radove itd. Taj fundus sadrži djela stvaratelja iz cijelog svijeta. Obećano je da će neke radove Zaklada španjolske željeznice otkupiti za svoj fundus.

ISKIPARIO GOVORNICU

Dangubić Zvonimir

KIPAR

HLEBINE Hlebinski kipar Zvonimir Dangubić za dan Hlebina 16. rujna postavio je u konferencijskoj dvorani hlebinske galerije reljefnu govornicu koju su od njega naručili čelnici općine. Govornicu je kipario iz stare lipe, srušene na imanju ispred kuće Krste Hegedušića, a u dijelu njegove kuće otvoren je dječji vrtić „Leptirić“. Dangubić je kipario 2 mjeseca taj reljef s motivom koji prikazuje svakodnevni život podravskog čovjeka uz Dravu.

NA SLICI
kipar Zvonimir
Dangubić iza
svoje govornice

Galerija **Mirko Vitić**
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika

ERSTE
Bank

HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.

VMS.hr

Računovodstveni servis
i razvoj računovodstvenih programa

Kobaška 19

10 040 ZAGREB

tel. (01) 2989 542

24. rujna - 22. listopada 2016.

IZLOŽBA

Oliver Mišura

“Boje juga”

ZAGREB U subotu 24. rujna otvorena je izložba Olivera Mišure pod nazivom “Boje juga”. Tom prilikom slikar jer izložio radove akrile na platnu u Lounge baru Witness u Amruševoj 1 u Zagrebu. Izložba ostaje otvorena do 22. listopada ove godine, a organizator je Robert Štimec i galerija “Crocrodeal”.

Vlado Bartolec, “Samoborček”, 50x70 cm, akvarel, 2014. godina

**Pristigao 1. rad
za predstojeću
izložbu
na temu
“Željeznica”**

Pripremljeno: Andrea Mukić

Galerija **Mirko Vitić**
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika

**Poziv za
sudjelovanjem
na Božićnoj
izložbi 2016.**

ZAGREB U planu je Hrvatskog društva naivnih umjetnika za 2016. godinu održati skupnu “Božićnu izložbu” od 10. prosinca do 10. siječnja 2017. godine. Ovim putem Upravni odbor i Umjetnički savjet HDNU-a pozivaju sve članove, slikare i kipare, da se odazovu ovom pozivu kako bi sudjelovali u izložbi. Svaki slikar ili kipar sudjelovao bi s jednim radom (za slikare je to slika dimenzija najviše do 50x60 cm, a za kipare skulptura bi trebala iznositi maksimalnih 60 cm visine). Kako bismo napravili što reprezentativniji katalog potrebno je i financijski participirati s iznosom od 150 kn za svakog sudionika izložbe. Radove je potrebno dostaviti do 1. studenoga 2016. godine. Tema izložbe, kao i što sam naslov govori, božićni su blagdani koji nam uskoro dolaze.

U Klanjcu otvoren Studio Galerije "Antuna Augustinčića"

Uloženo 22 milijuna kuna. Većim dijelom iz EU fondova

Ministar kulture,
dr. Zlatko
Hasanbegović

Željko
Kolar,
župan
Krapinsko-
zagorske
županije

KLANJEC Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za potrebe provedbe projekta Studija Galerije "Antuna Augustinčića" potpisali su prije točno dvije godine, 29. rujna 2014., Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje

programa i projekta Europske unije i Muzeji Hrvatskog zagorja. Riječ je o objektu koji ima zatvoreni i otvoreni muzejski depo, restauratorsku, stolarsku i fotografsku radionicu, prostor za povremene izložbe, digitalni katalog i arhiv te multimedijalnu polivalentnu dvoranu.

Novi Studio omogućit će rad s različitim grupama korisnika pa tako i s osobama s invaliditetom. Ministar kulture Zlatko Hasanbegović rekao je kako novootvoreni objekt, odnosno projekt koji je doveo do njegovog uređenja, može poslužiti kao ogledni primjer drugima.

Izvor: V.I./Hina (t.portal.hr)

Izloženo 36 slika i 2 skulpture

Godišnja izložba uz Dan općine Hlebine

GALERIJA (gore) na trenutak je poslije otvorenje izložbe ostala prazna, jer su uzvanici (dolje) uživali u pravom dravskom pohanom šaranu u dvorištu galerije

IZLOŽBU je otvorio Zlatko Kolarek, predsjednik Hlebinske udruge slikara i kipara naive (treći slijeva)

Galerija naive umjetnosti Hlebine

HLEBINE Od 16. do 30. rujna 2016. održana je u hlebinskoj galeriji Godišnja izložba hlebinskih naivaca uz Dan općine Hlebine. Izložbu je otvorio Zlatko Kolarek, predsjednik Udruge Hlebinskih slikara i kipara naive kazavši kako je to još jedna u nizu izložaba koje se tradicionalno održavaju svake godine. Tom prilikom izloženo je 38 radova umjetnika, članova Udruge i to 36 slika i 2 skulpture. Tiskan je i prikladan katalog A5 formata koji umjesto predgovora povjesničara umjetnosti na prvoj stranici sadrži pjesmu Martina Hegedušića "Moja Podravina". Nakon otvorenja izložbe Ribički savez Hlebina ponudio je uzvanicima ukusan domjenak – pečenu dravsku ribu, domaće vino pa se je uz pratnju tamburaškog orkestra i folklornog nastupa gostiju iz pograničnog mjesta iz Mađarske plesalo i pjevalo do ponoći.

Snimio i napisao: Igor Mukić

naiva

LIKOVNI INFO

Muzej grada Đurđevca

U ŠEST SALONA muzeja na oko 500-tinjak kvadrata izloženo je 80 Perinih slika i 27 crteža

IZLOŽBA

NA OTVORENJU (slika desno, zdesna): Pero Topljak, Edita Janković Hapavel, ravnateljica Muzeja Grada Đurđevca, viša kustosica, Anđela Lenhard Antolin, dugogodišnja spikerica i novinarka lokalnog Radija Đurđevca i zamjenica gradonačelnika Grada Đurđevca Kristina Benko Markovica

Pero Topljak Petrina

Povodom 50 godina likovnog stvaralaštva

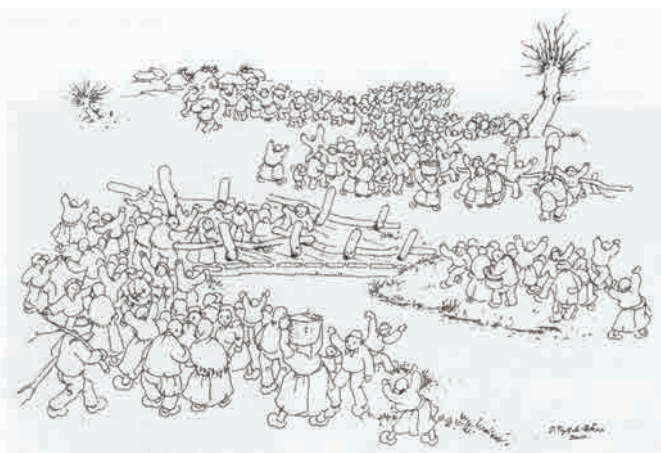
16. rujna - 16. listopada 2016.

ĐURĐEVAC U galerijskim prostorima Muzeja Grada Đurđevca otvorena je izložba Pere Topljaka Petrine povodom obilježavanja 50 godina slikarstva. Ovaj naivni slikar rodnom iz Đurđevca, ostavio je značajan i neizbrisiv trag u slikarstvu Đurđevca, Podravine, pa i cijelog naivnog izričaja. Publici se obratila ravnateljica Muzeja Edita Janković Hapavel te se osvrnula na likovno značenje slika Pere Topljaka. Okupljenima se obratila i

Anđela Lenhard Antolin, koja je kao autorica predgovora kataloga izložbe opisala Topljakov život, odrastanje, stasavanje u umjetnika i zanimljive zgode na koje je nailazio u životu. Zamjenica gradonačelnika Kristina Benko Markovica čestitala je Topljaku na svemu što je postigao u svom umjetničkom stvaralaštvu, na 50 godina slikarstva te je istaknula značenje njegovih slika koje su zabilježile kulturu malog čovjeka, kulturu našeg kraja koja

će na njegovim slikama ostati prikazana kako bi generacije koje dolaze upoznale svoju tradiciju. Okupljeno mnoštvo je imalo prilike čuti pjesme Frana Galovića u interpretaciji Ane Ređep i Ivane Kolarić. Na samom kraju otvorenja, progovorio je i Pero Topljak Petrina, zahvalivši svima što su došli, što mu pružaju podršku u stvaranju umjetničkih djela i najavio Andriju Maronića koji je svečanost zatvorio nastupom na cimbulama.

LIKOVNI INFO **nalva** Pripremila: Andrea Mukić

PERO (lijevo) ispred svoje slike u muzeju drugi dan nakon otvorenja izložbe

"Ljudi pored mosta", 23x39 cm, tuš/papir, 2002.g.

"Metararka", 40x30 cm, ulje/staklo, 1966. godina

"Golubarka", 50x50 cm, ulje/staklo, 1965. g.

PRVI radovi (gore i lijevo) Pere Topljaka iz 1965. i 1966. godine. Desno rad "Žetva" iz 2006. godine.

"Žetva", 80x100 cm, ulje/platno, 2006. godina

U obiteljskoj kući Krste Hegedušića otvoren dječji vrtić "Leptirić"

HLEBINE

HLEBINSKI slikari oslikali su betonsku ogradu dječjeg vrtića

HLEBINE U Hlebinama je 17.9. ove godine u znaku obilježavanja Dana Općine i blagdana "Imena Marijinoga", otvoren novi dječji vrtić "Leptirić". Radi se o dječjem vrtiću koji je po mnogočemu drugačiji od mnogih u Republici Hrvatskoj, rekla nam je njegova ravnateljica Snježana Tišljarić te dodala: - Vrtić je nadograđen na obiteljsku spomen kuću našeg

utemeljitelja naivnog slikarstva Krste Hegedušića tako da prvi dio kuće istoimeno ostaje za provođenje etno projekata i sadržaja očuvanja kulturne i etno baštine mjesta Hlebine. Uređen je reastauracijom namještaja s kraja 19. stoljeća uz fresku Isusova Raspeća koja ima veliku vrijednost - rekla je Snježana Tišljarić. Uz otvorenje vrtića, u Hlebinama je jučer održana

koncelebrirana sveta misa u crkvi sv. Katarine koju je predvodio biskup Josip Mrzljak te svečana sjednica Općinskog vijeća uz bogat kulturno-umjetnički program KUD-a "Hlebine". Otvorenju je prisustvovala i prof. Marija Ivanković, voditeljica Službe za predškolski odgoj i obrazovanje Uprave za odgoj i obrazovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

SVEČANOM otvorenju hlebinskog vrtića nazočio je i biskup Josip Mrzljak

KRATKE VIJESTI

STJEPAN IVANEC naivni slikar iz Kladara, nadomak Pitomače, retrospektivnom izložbom u hlebinskoj galeriji, 22. listopada ove godine, izložit će podravskoj publici svoje radove.

FRANJO KLOPOTAN (80) slikar, jedan od osnivača HDNU-a izašao je iz bolnice u Novom Marofu. Vratio se u svoju kuću, u Presečno, osjeća se dobro i pomalo hoda nakon operacije desne noge.

ŽIVKO TOPLAK U Palači Sermage u Gradskom muzeju u Varaždinu 19.10. ove godine otvorit će se izložba slikara Živka Toplaka "Trag umjetnika" koji tom izložbom obilježava 70 godina života i 50 godina stvaralaštva. Tom prigodom Toplak će predstaviti i svoju monografiju

koja je dokaznica i pokaznica o vlastitom dugogodišnjem radu. Izložba će biti postavljena na razgled do 6.11.2016.

SLOVENIJA U Galeriji naivnih umjetnika u Trebnju, u Sloveniji, 3. studenog 2016. godine u 18 sati bit će otvorena izložba radova iz fundusa ostavštine pok. Janeza Gartnara, kulturnjaka i općinskog suca te dugogodišnjeg predsjednika upravnog odbora trebinjske galerije. Uz izložene eksponate, bit će izložena i bogata dokumentacijska građa. Gartner je preminuo 2012. godine u 84. godini.

ZAGREB Inspekcija Grada Zagreba koja se bavi poslovanjem gradskih prostora koje su u najmu udrugama nakon izvršenog očevida u HDLU-u (Meštrovićev pavilijon) 28. lipnja u 12 sati, (a povodom

žalbe HDNU-a protiv HDLU-a u kojoj je Hrvatsko društvo naivnih umjetnika podnijelo prigovor u kojem se protiv smještanjem svoje arhive u mračnu podrumsku prostoriju s vrlo visokim stupnjem vlage), uputila je sredinom srpnja pisanim putem prigovor HDLU-u neka se pridržavaju ugovora. Do dana današnjeg iz HDLU-a nismo dobili nikakv dopis o novoj ponudi za dodjelu neke suhe prostorije za fundus HDNU-a.

SILIKONI Molimo sve slikare, čije se slike nalaze u prodaji u galeriji "Mirko Virius" u Zagrebu da slike NE ZATVARAJU slikonima. Naime, ponekad kupci žele kupiti sliku bez okvira pa je vađenje zasilikonizirane slike gotovo nemoguće. Stoga su kustosi primorani neki put otkazati kupcima željenu kupnju.

Pero Topljak *Petrina*

"Berba kukuruza", 74x108 cm, ulje/platno, 2007. godina

Intervju s umjetnikom naiva

"Branje kukuruza", 74x108 cm, ulje/platno, 2007. godina

PERO TOPLJAK je i vrstan crtač, poput Ivana Lackovića. Iza sebe Pero je ostavio golem opus crteža. Kada je riječ o uljima na platnu djela mu se posebno ističu figuracijom i bogatim kolorizmom, što ga je smjestilo među eminentne umjetnike ondašnje i današnje naive.

Pero Topljak-Petrina, jedan od najstarijih članova HDNU-a, obilježava ove godine 50. obljetnicu svojeg umjetničkog rada. Petrina danas spada u sam vrh hrvatske naive

Napisaao: Igor Mukić, foto: Željko Car i Igor Mukić

ĐURĐEVAC Pero Topljak (68) đurđevački naivni slikar spada u istaknutije hrvatske umjetnike od 1960-ih pa naovamo. Ove godine obilježio je 50 godina svojeg slikarskog rada reprezentativnom izložbom u Muzeju grada Đurđevca. Ima suprugu, dva sina, kćer i petero unučadi. Živi i radi u svojoj kući u Đurđevcu gdje smo i vodili ovaj razgovor.

Kad ste počeli slikati?

- Još u osnovnoj školi sam pokazivao interes, iako sam završio samo 5 razreda osnovne škole. Nisam dalje nastavio. Imao sam majku i boležljivog oca i morao sam već od rane mladosti raditi na zemlji, a bio sam jedinac. Slikati sam počeo oko 1964. godine. Imam dvije slike iz tog vremena. Jednom prilikom upoznao sam nekog studenta koji je došao tu u Đurđevac i vidjevši moje radove obećao mi je povezati me s Krstom Hegedušićem u Zagrebu.

I je li se to dogodilo?

- Je. Došao sam sramežljivo s nekoliko svojih slika u Zagreb u majstorsku radionicu Krsti Hegedušiću koji je,

čuvši da sam iz Podravine, bio vrlo susretljiv. Rekao mi je samo neka slikam svoje ideje, da ne preslikavam tuđe radove i da crpim ideje za slike na gruntu. U to vrijeme 1966/67. godine društvo HDNU je pripremalo veliku izložbu u umjetničkom paviljonu, prvo u Opatiji, a potom i u Modernoj galeriji u Rijeci. Hegedušić se tada konzultirao s Lackovićem te su obojica zaključili kako bi bilo dobro i mene uvrstiti u tu izložbe. I tako je i bilo. To je bio moj prvi javni nastup.

Kakvu ste sliku izložili na toj izložbi?

- Bila je to "Zima", ulje na staklu. Nažalost, ta slika danas nije kod mene. Prodana je.

Tada ste i primljeni u članstvo HDNU-a?

- Da. Predsjednik je bio tada Antun Bahunek. Mene je to slikarstvo potpuno opčinilo. Bio sam zadivljen slikama Ivana Generalića. Bili su to moji mladenački snovi. A 1967. sam otišao u vojsku u Zagreb. Bio sam u vojsci zadužen za kulturno-umjetničke aktivnosti i cijeli vojni rok sam slikao. Upoznao sam tih godina i Gerharda Ledića koji

"Pralje na potoku", 60x60 cm, ulje/platno, 2007. godina

me je posjetio i u kasarni. A 1968. je bila velika izložba u Kostanjevici na Krki, u jugoistočnoj Sloveniji. I tu sam nazočio s jednom slikom.

Vi ste danas i vrstan crtač. Mnogi drže da ste na neki način Lackovićev nasljednik u crtežu. Je li to točno?

- Uvijek su me privlačile grafičke tehnike, olovka. Crtež mi je važan kao i slikanje. Svojedobno me je Lackovićev crtež privukao, ali sam itekako bio svjestan da se moram odmaknuti od načina na koji on crta. Mislim da sam danas evo, ipak, uspio u tome.

Kako je dalje tekao vaš slikarski put?

- Poslije 1968. sam upoznao Vladu Crnkovića koji je

zapazio moje crteže. Ubrzo smo ostvarili suradnju koja je bila plodonosna sve do sredine 1980-ih. Godine 1972. izdali smo ovu moju malu monografiju crteža. Crnković tada nije bio ravnatelj muzeja naive, nego slobodni likovni kritičar. A organizirao je mnoge kolektivne i revijalne izložbe u Italiji, Njemačkoj, Austriji, Francuskoj, Švicarskoj itd... I ja sam bio prisutan, to su bili najbolji nastupi u mojem umjetničkom radu. Mnogi inozemni galeristi su mi dolazili doma i kupovali slike. Nekad sam intenzivno radio s galeristom iz New Yorka, zvao se Jaro Parizek. Nudio mi je svojedobno veliku izložbu u New Yorku, ali ja sam se ipak malo pribojavao tog velikog svijeta i rizika koji nudi takvo putovanje s mnogo slika.

Tko su bili vaši slikarski uzori?

- Na prvom mjestu osim Ivana Generalića to je Mirko

Virus. Njega moram posebno istaknuti. A družio sam se s Draganom Gažijem, Franjom Filipovićem, Franjom Vujčecom, Brankom Lovakom, a izlagao s Generalićem, Lackovićem, Kovačićem, Večenajom, Stolnikom... s najistaknutijim naivcima što mi je u jednu ruku bila i čast na neki način... Motivi mojih slika vezani su za seoski život. Volim konje, često ih slikam, nekad sam ih uzgajao... Uglavnom slikam na platnu, a počeo sam na staklu. Već 25 godina ne slikam na staklu. Platno mi bolje leži.

Kad ste prvi put samostalno izlagali?

- U Đurđevcu u jednoj sajmišnoj pisarnici, mislim 1968. godine. To je bile prostorija saveza omladine.

Koliko ste dosad slika naslikali?

- Ne znam. Nisam vodio evidenciju. Ne volim administraciju tog tipa. I pok. prof. Grgo Gamulin me nekoliko puta ukorio zbog toga kad me je posjećivao. Ja nikad nisam gledao svoje slikarstvo kroz prizmu materijalne koristi. Dakako da sam volio dobro prodati, ali to mi nije bio jedini motiv. Sad sam u mirovini i slikam bez pritiska.

Kad ste stekli status samostalnog profesionalnog umjetnika?

- Tek sam 1978. godine dobio taj status.

Po kojoj ste najvišoj cijeni prodali jednu svoju sliku?

- Po toj da sam mogao za nju traktora kupiti. A ponekad sam neku sliku prodao i ispod svake cijene.

Kako je vaša obitelj prihvatila vaš slikarski poziv?

- Dobro. Supruga je već od mladih dana prihvatila to što

radim i nikad nije bilo nikakvih problema.

A radite li danas s inozemnim galeristima?

- Posljednjih desetak godina radim s izraelskim galeristima iz Tel Aviva. Nikad se nisam „gurao“ izlagati i prodavati svoje slike jer sam po prirodi skroman. Izlagao sam samo na poziv, a ako me nisu zvali nikada nisam nikoga tražio da me uvrsti.

Što mislite o današnjim naivnim slikarima?

- Ima ih odličnih. Iako su se neki odmaknuli od naive toliko da to više i nije naiva. Mislim da nam svima treba baza biti Ivan Generalić, za kojeg moramo biti „pupčanom vrpcom“ vezani.

Mislite li da je danas bitno smanjeno zanimanje za naivnu umjetnost. Ako jest, zašto je to tako?

- Danas više nema likovnih kritičara kao što su bili Juraj Baldani, Vladimir Maleković, Grgo Gamulin, a mladi kritičari ne mare za tu vrstu umjetnosti. Mislim da je u tome problem. Jednostavno imaju drugi pogled na naivu. Ali mene to ne deprimira. U penziji sam i uživam stvarati ono što me je volja. Nekad su dolazili kupci naručivati slike tražeći npr. 6 plavičastih zima. To je za svakog umjetnika težak teret. Danas toga više nema.

Sad vam je u tijeku reprezentativna izložba u muzeju Đurđevca. Recite nešto o toj izložbi.

- Tu sam izožio 80 slika i 27 crteža povodom svojih 50 godina rada. To su moji najbolji radovi. To je možda i jedna retrospektiva. Bilo bi dobro kad bih te radove mogao izložiti i u hlebinskoj galeriji. Tamo je kolijevka naše naive.

"Tovarenje drva", 60x80 cm, ulje/platno, 2007. godina

"Lončar u selu", 60x60 cm, ulje/platno, 2001. godina

DURĐEVAČKI muzej je nedavno obnovljen i u svojim raskošnim sobama ugostio je Peru i njegovih 80 slika te 27 crteža. Izložba je otvorena od 16. rujna do 16. listopada i preporuka je svakako da se je pogleda

Poštovani čitatelji,

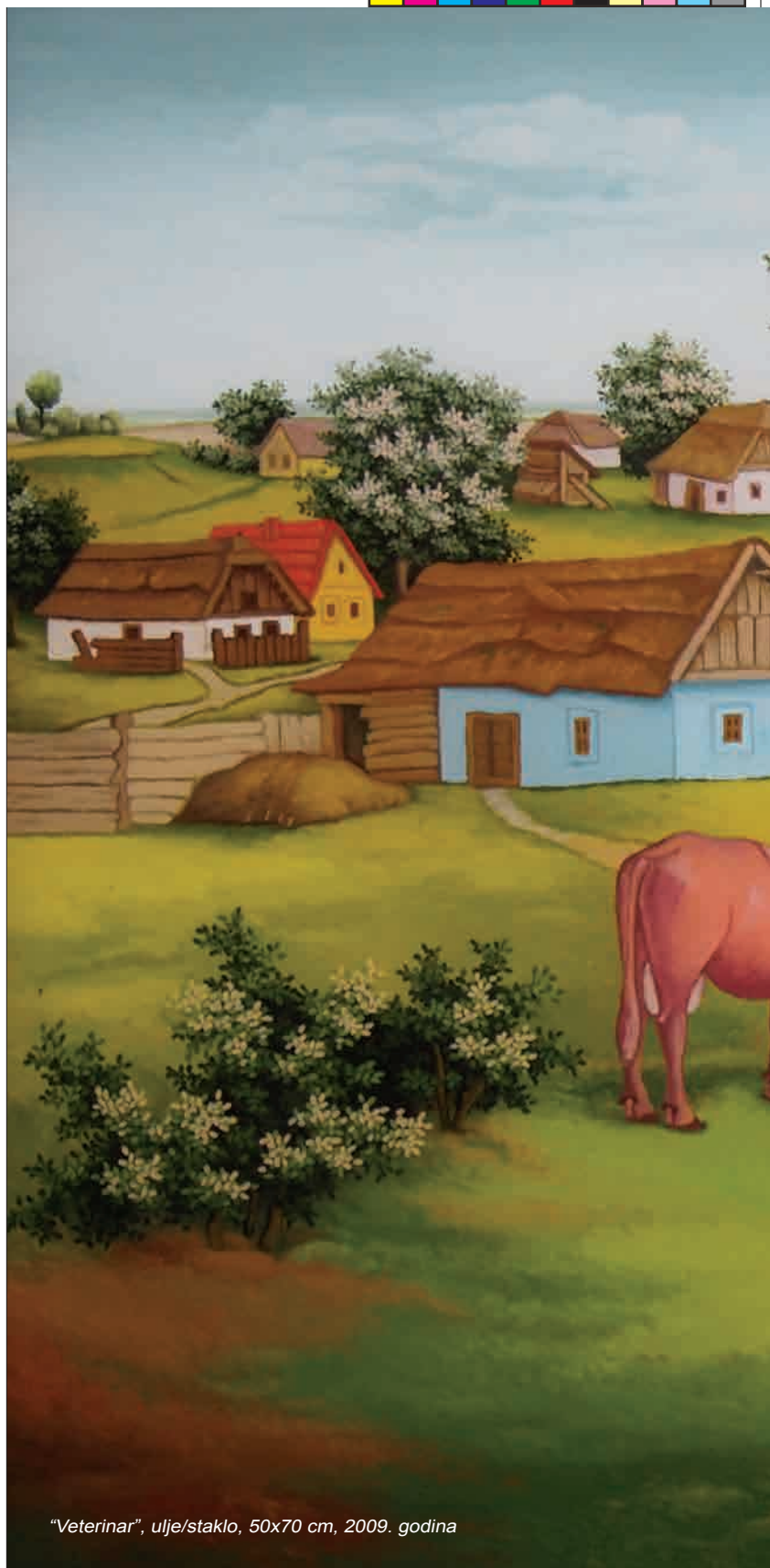
u svakom sljedećem broju glasila "Naiva", jedna od naših povjesničarki ili povjesničara umjetnosti analizirat će jedno vaše djelo. (samo djela članova HDNU-a)

U svakom broju bit će odabrana jedna slika, skulptura, grafika, crtež, skica ili predložak i na temelju odabira moći ćete pročitati iscrpnu kritičku analizu. Ovaj put odabran je rad našeg člana Branka Viriusa i njegova slika naslikana tehnikom ulje na staklu, 50x70 cm iz 2009. godine. Analizu je napisala povjesničarka umjetnosti, prof. Zrinka Pillauer-Marić.

BRANKO VIRIUS

Slika Branka Viriusa „Veterinar“ iz 2009. godine, naslikana je uljem na staklu. Glavni prizor odvija se u sredini slike, postavljen je kao u kazalištu, na sceni okruženoj kulisama koje čine kuće i drveće. Tu veterinar (što saznajemo iz samog naziva slike) pregledava kravino vime, pod budnim okom dvojice ljudi od kojih je onaj lijevo, u poluprofilu, vjerojatno vlasnik krave jer je likovno smješten u sam centar slike i čini vertikalnu os sa stablom iza njega, pa ta okomica dijeli sliku na desnu i lijevu polovicu. Druga dvojica ljudi nalaze se malo desno od sredine. Veterinar koji pregledava kravu, čovjek sa štapom koji ga promatra (ili mu pomaže?), a nama je okrenut leđima te seljak koji strpljivo ali zabrinuto čeka rezultat pregleda, uz kravu lijevo koja okretom glave prema ljudima zaokružuje ovu grupu, događaj su i sadržaj slike. Ostalo su kulise, ukras, dodatak. Ispunjenje prostora. Nema velikih dramatičnih pokreta, ali svi sudionici, i ljudi i životinje, okrenuti su prema glavnom akteru i pogledom prate što to veterinar radi. Grupa je postavljena centralno, kružno je zatvorena u sebe, nosi cijelu priču i izdvojena je od svih ostalih elemenata slike.

Na praznom prostoru središnjeg prizorišta, dakle, tri su čovjeka i dvije životinje. Iza njih su postavljena dva stabla, jedno u crvenkastim a drugo u zelenim tonovima, s isto takvim žbunjem ispod debla, kao koloristička kulisa za glavni događaj: kao kazališni zastor ispred kojeg se odvija dramska radnja. Svjetlozeleni plato – pretpostavljamo trava (mada travke nisu naznačene, kao što su primjerice svaki list na stablima ili biljkama u donjem desnom kutu), nalik je tepihu postavljenom za glavnu scenu. Iste ili slične boje, zelenkasto-smeđih tonova, tlo je cijelog sela. Biljke i stabla raspoređeni su kao ukras između kuća, tu i tamo – kao kad se za Božić slike u stanu ukrašavaju imelom! Ne čini se da rastu iz zemlje, već su postavljeni baš kao ukras i koloristička ravnoteža: grm ovdje, stablo ondje, pa kućica; osim srednjeg

„Veterinar“, ulje/staklo, 50x70 cm, 2009. godina

drveta u crvenkastim tonovima svi su ostali zeleni, i grmovi i stabla, čiji se volumen postiže kolorističkom perspektivom tako da je lišće bliže nama vrlo svijetlo, a ono u dubini grma ili drveta, tamnije – gdje se čak više niti ne razaznaje pojedini list.

Koloristički sklad postignut je mirnim, uglavnom zagasitim, pretežno zemljanim bojama ali i rasporedom naglasaka: plava kućica na lijevoj strani nastavlja se koso prema desnom donjem uglu preko svijetloplavih hlača seljaka i tamnije plavog kaputa čovjeka koji nam je okrenut leđima, dok paralelno teče zeleni trak drveća isto prema donjem desnom uglu. Iz donjeg lijevog ugla, pak,

diže se zeleno bilje i preko drveta u sredini završava među kućicama desno gore. Suprotno tim kosim kolorističkim crtama, u sredini same slike pratimo trokut ružičaste (krava lijevo – drvo – kaput veterinar i krava desno). Kućice uokolo su male, u daljini još i manje, šablonizirane, svijetle boje u donjem dijelu i smeđeg slamnatog krova, osim jedne s lijeve strane koja se ističe žutom fasadom i crvenim crijepom na krovu, a tom žutom bojom, spuštajući se prema donjem desnom uglu, upozorava na žuti kaput i kapu seljaka te žute hlače veterinar.

Prizor je ovo iz svakodnevnog života seljaka, koji se

može, ali i ne mora odvijati baš ovako, na ovaj način. Očekivali bismo da veterinar svoj posao obavlja u štali, ili u dvorištu, a ne na izdvojenom i istaknutom mjestu izvan sela. Posjet veterinar za svakog je vlasnika krave briga i izdatak, stoga neveseo događaj. Atmosfera slike međutim ne odaje posebnu zabrinutost ili nespokoj, više sjetu i rezignaciju: što bude, bit će. Mirno je to, uredno selo od nekoliko tipiziranih kućica bez okućnica, međusobno nepovezanih u neku homogenu cjelinu već razbacanih sad ovdje, sad ondje, bliže ili dalje - bez ljudi, bez drugih životinja, bez ikakvog drugog događanja. Osim onog kojeg je autor htio ispričati: posjet veterinar.

SLAVONSKI BROD

U 92. godini 3. listopada 2016. godine preminuo je naš kolega, kipar, dugogodišnji član HDNU-a Stjepan Škvorić. Sahranjen je 4. listopada na gradskom groblju u Slavonskom Brodu. Iza njega su ostali kći Ankica, sin Matija, unučad Marko i Jelena.

ŽIVOTOPIS Stjepan Škvorić rođen je 1924. godine u Magić Maloj, općina Nova Kapela u seljačkoj obitelji. Završio je četiri razreda osnovne škole. Godine 1957. doselio je u Prvču (nadomak Nove Gradiške) gdje je živio dugi niz godina. Još u djetinjstvu rezbario je nožićem predmete i likove u drvetu i tu ljubav oblikovanja u drvetu zadržao je cijeli svoj život. Prvu izložbu uprizorio je 1968. godine u Novoj Gradiškoj, a potom su slijedile i naredne izložbe. Sudjelovao je na više od dvije stotine skupnih izložaba u zemlji i inozemstvu. Nastupao je svojim radovima u New Yorku, Londonu, Lussanei, Marseillesu, Grazu, Beču, Parizu, Eisenstadtu itd. Zastupljen je u mnogim domaćim i inozemnim edicijama, poput one Max Fournyja u Parizu.

naiva

IN MEMORIAM

IN MEMORIAM

KIPAR

Stjepan Škvorić

1924-2016

"Majka i djeca",
1989. g., orah,
40x18x12 cm

ŠKVORIĆ je za života izradio više od 800 skulptura. Bio je iznimno veseo čovjek i plodan umjetnik koji je ostavio zabilježen trag u povijesti hrvatske likovnosti

"Ljubav bez volje", 1985. g., hrast, 26x14x8 cm

IZBOR IZ RECENZIJA

... Ako bi me pitali u čemu je posebni značaj njegovog stvaralaštva, mogao bih vam odgovoriti jednostavno: U izvornosti. On nije opterećen manualnom nespretnošću, ali niti zanatskom manirom. Njegove hijeratične kompozicije ukazuju se u dostojanstvu uvjerljivog osjećaja i skulpture „Porodica“ koju je izlagao u Kostanjevici, zapamtio sam po njegovoj simboličkoj posebnosti...

Vladimir Maleković

... Stjepan Škvorčić stvorio je najveće likove, kao što je Matija Gubec u Stubici, Petar Petrović Njegoš na Lovčenu i drugim galerijama. Radu pristupa bez straha, smjelo otkriva drvo i nastupa raditi skulpturu. Uporan je u svojem radu, stvaralaštvu. Škvorčić gleda što više izvući iz hrasta, oraha i lipe. S tim oplemenjuje svoj život.

Gerhard Ledić

"Časna sestra", 1990. g., lipa, 28x7,5x6 cm

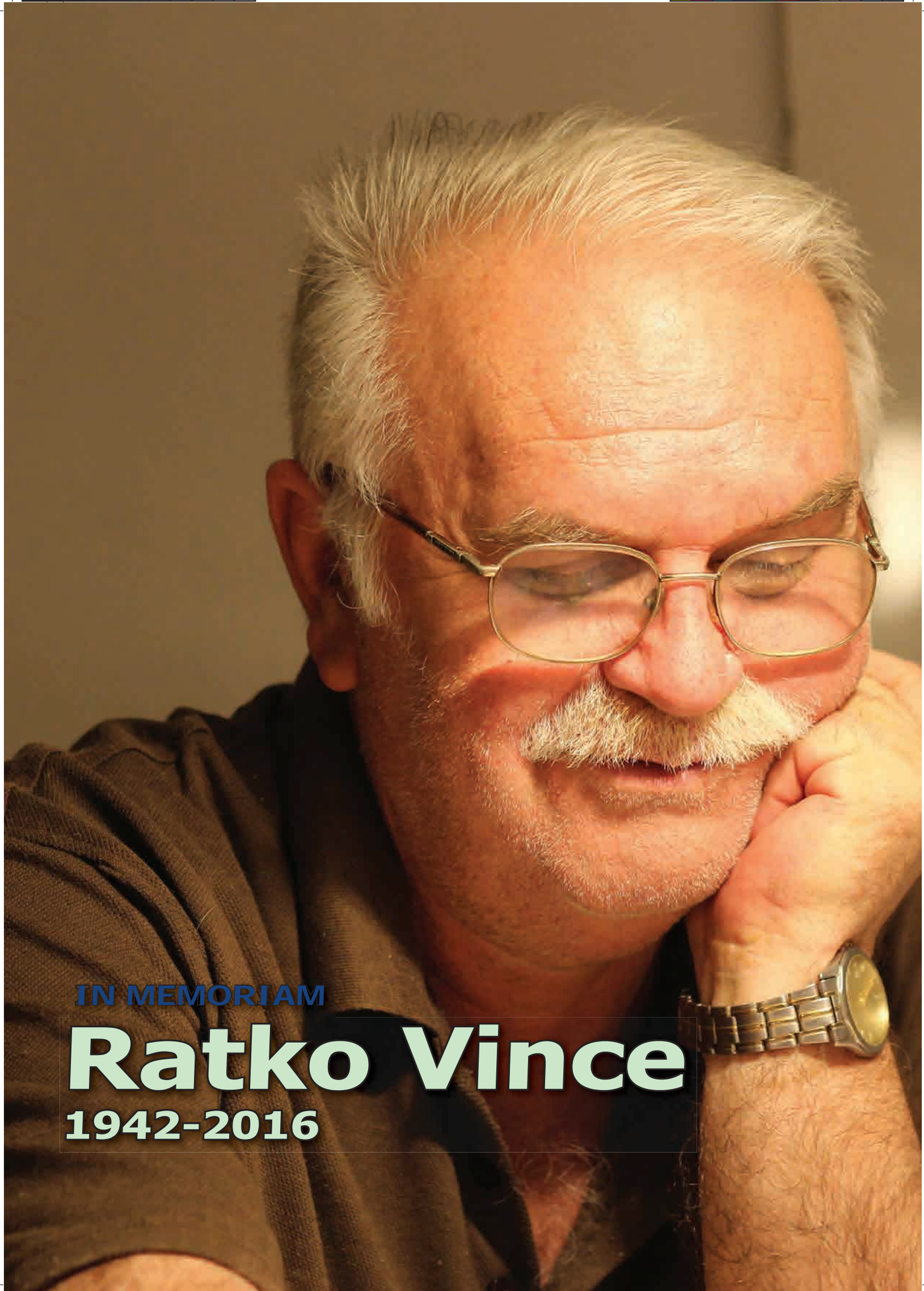
... Škvorčić odmalena poznaje drvo kao materijal te nastoji naglasiti upravo one značajke koje ga najviše privlače: mekoću, podatnost, toplinu i glatkoću. U potrazi za novim načinom oblikovanja nastale su skulpture gdje se figura ustvari krije pod vanjskim plaštem glatkog (obrađenog) drveta.

... Na području naše naivne skulpture djelo Stjepana Škvorčića zauzima posebno mjesto po svojoj osebujnoj izražajnosti i karakterističnoj obradi. Bez idealizacije, ali i bez pretjerivanja iskreno je i istinito svjedočanstvo o svakidašnjem životu slavonskog čovjeka. Skrivajući poneki put i humorističnu notu, otkriva nam Stjepana Škvorčića kao čovjeka koji umjetničkim oblikovanjem daje novu vrijednost komadu hrasta, lipe, oraha ili nekog drugog drveta te istim načinom oplemenjuje život - svoj, ali i naš gledatelja.

prof. Zrinka Pillauer-Marić

"Sijač", 1994 g., lipa, 38x12x12 cm

IN MEMORIAM

Ratko Vince

1942-2016

Odlazak jednog od najistaknutijih promotora hrvatske naive

ZAGREB

KAPITALNO DJELO Čudo hrvatske naive čiji je urednik bio Ratko Vince jedno je od najznačajnijih djela o naivnoj umjetnosti u RH. Ova knjiga je objavljena 1995. godine u 4 izdanja na 4 jezika: hrvatskom engleskom, njemačkom i talijanskom

ZAGREB U Zagrebu je u utorak 30.8. ove godine nakon duge i teške bolesti, u 75-oj godini preminuo Ratimir Vince, dugogodišnji novinar i urednik Hrvatske radiotelevizije i diplomirani pravnik.

Rodio se u Zagrebu 3.8.1942. u brojnoj i odgojem tradicionalnoj, katoličkoj obitelji od oca Ivana, sudskog činovnika i majke Dragice, domaćice.

Profesionalnu karijeru započeo je vrlo mlad, kao jedan od scenarista tada izrazito omiljenih serijala Radio Zagreba "Porodica Veselić" i "Veselo veče". U dugoj radijskoj karijeri uređivao je i vodio brojne emisije, te postao prvim urednikom drugog radijskog programa, tzv. "Radio Jadrana", na kojem je osmislio i pokrenuo brojne emisije, te samostalno ili sa suradnicima bio autorom naziva i tekstova naslovnih songova tada izuzetno popularnih emisija, poput "Plavog pingvina", "Zelenog megaherca", "Dvadesetpetog sata" ili "Eppur si muove".

Pokretanjem drugog programa Televizije Zagreb, Vince je postao autorom i urednikom brojnih televizijskih emisija i dokumentarnih serijala, među kojima su najveću popularnost stekle mozaičke emisije "Gost urednik", "Izazovi" i "Ostavite televizor otvoren". Kao TV voditelj, glasovima čitatelja izabran je za TV osobu godine lista Studio. Za svoj autorski rad Ratimir Vince primio je brojne nagrade, među ostalima i "Zlatnu ružu" na jednom od najznačajnijih televizijskih festivala u Montreuxu.

Posljednje razdoblje profesionalne karijere Vince je proveo kao urednik na trećem programu Hrvatskog radija, za koji je zajedno s Danijelom Dragojevićem i Đurđom Otržan postavio prvu programsku shemu, te godinama uređivao časopis "Treći program". U kasnijem razdoblju osmislio je, sakupio i uredio zbirke "Velikani naše epohe" i "Kršćanska misao 20. stoljeća" objavljene u izdanju Biblioteke Hrvatskog radija devedesetih i dvijetisućitih godina. U javnosti nije

ČUDO HRVATSKE NAIVE Galerija na Trgu Josipa bana Jelačića u Zagrebu sredinom 1990-ih bila je vrhunac predstavljanja naivne umjetnosti domaćoj i inozemnoj publici. Velika je šteta što je zatvorena krajem 1990-ih.

zabilježeno da je isključivo zahvaljujući njegovom osobnom angažmanu sredinom devedesetih spriječeno već dogovoreno gašenje Trećeg programa Radio Zagreba, čime je brojnim značajnim domaćim autorima i znanstvenicima omogućen jedini medijski kanal za objavljivanje novih priloga najširoj lepezi nacionalne kulture i znanosti.

Kao veliki ljubitelj naivnog slikarstva, pokrenuo je projekt i galeriju "Čudo hrvatske naive", te uredio i objavio veliku istoimenu monografiju, do danas najreprezentativniji pregled ne samo klasika, nego i suvremenih protagonista ovog često podcijenjenog umjetničkog pravca, te zasebne monografije nekih od istaknutih predstavnika hrvatskog naivnog slikarstva. Uložio je cijelog sebe u promociju hrvatske naive u svijetu te organizirao izložbe na raznim stranama svijeta, od New Yorka, Pariza, Tokija do Beča, a s malim galerijskim prostorom bio je prisutan i u Dubrovniku. U vrijeme pune aktivnosti ovog projekta Vince je uspio

uvjeriti prvog hrvatskog predsjednika Dr. Franju Tuđmana u neprocjenjiv značaj vrhunskih dostignuća hrvatske naive za uspostavljanje identiteta nove države u svijetu, te je u to vrijeme promocija hrvatske naive postala nezaobilazni alat predstavljanja Ministarstva vanjskih poslova RH drugim državama. Jedan od dosega galerijskog djelovanja bila je i izrada posebnog križa s reprezentativnim djelima hrvatske naive, koji je uručen papi Ivanu Pavlu II.

Suprotno zlonamjernim i jalnim medijskim napadima iz tog vremena, Vince od svog angažmana nikada nije stekao znatniju materijalnu korist. Živio je i umro skromno, posvećen svojim brojnim interesima, među kojima je potkraj života prevladala briga za očuvanje tradicionalnog hrvatskog identiteta. Za života je okupljao širok krug prijateljstava, nerijetko sasvim oprečnih društvenih usmjerenja i uvjerenja, što je bila posljedica živog duha i intelektualne radoznalosti.

IN MEMORIAM

LIJEVO Na primanju kod predsjednika Tuđmana 1996. godine sjede slikari (slijeva) Zvonko Sigetić, novinar Ratko Vince, predsjednik Franjo Tuđman, slikari Ivan Večenaj i Ivica Fišter. **GORE:** Franjo Tuđman i Ratko Vince

U GALERIJ Čudo hrvatske naive (gore) čiji je pokretač bio Ratko Vince mnogi autori vrlo uspješno su prodavali svoja djela. Poslovati s Vinceom bilo je uvijek vrlo korisno i s njegove strane iznimno korektno. Često je posjećivao podravske umjetnike i pritom je znao kazati kako je najsretniji kada im donese honorar za slike koje im je uspio prodati. **LIJEVO** kod predsjednika Tuđmana 1996. (zdesna) Ivan Večenaj, Ratko Vince, Zvonko Sigetić i Ivica Fišter

ISPRED kuće Krste Hegedušića u Hlebinama 1996. godine. (Zdesna) slikari: Ivica Fišter, Ivan Lacković, Josip Generalić, prof. Juraj Baldani, Martin Kopričanec, Ratko Vince, (dalje u prvom redu) Zvonko Sigetić, Martin Đukin i Goran Generalić

PROMOCIJA 1995.g. Predstavljanje knjige Čudo hrvatske naive u Muzeju naive u Zagrebu. Zdesna: slikar Ivan Rabuzin, zatim pov.umj. Josip Depolo i Ratko Vince

TKO zna dragi prijatelju, možda se jednog dana pojavi neki novi Vince koji će sigurno nastaviti promicati hrvatski samouki likovni izričaj tamo gdje si ti stao. A stao si zbog bolesti. Neka ti je laka hrvatska zemlja. Počivao u miru Božjem.

ISPRED HDNU-a vjenac na posljednje počivalište Ratka Vincea položio je potpredsjednik HDNU-a, slikar Zvonko Sigetić, ujedno i Vinceov vrlo dobar prijatelj. Neizmjeran je Vinceov doprinos hrvatskoj naivi i njenom ugledu, poglavito početkom 1990-i kada se je činilo da naiva polako jenjava i gubi onu vedrinu i zanos u likovnosti kakvu je imala od 1950-ih pa naovamo. Vinceova je zasluga što je uspio skrenuti pozornost na jedan dio hrvatske kulture i njenog identiteta koji bi bez njega velikm djelom pao u zaborav. Uvijek ćemo ga se sjećati i biti mu beskrajno zahvalni što je potaknuo mnoge umjetnike da nastave raditi.

"Kramar s periferije", 1996. g., ulje/staklo, 40x50 cm

"Žito",
2016. g.,
ulje/staklo,
24x30 cm

BOGADI Vlado

Novi član

"Buče", 2016. g.,
ulje/staklo,
24x30 cm

Novi član...

Samouki slikar Vlado Bogadi rođen je 1961. godine u Zagrebu u kojem je pohađao osnovnu i srednju grafičku školu. Svoj radni vijek započeo je 1980. godine u Grafičkom zavodu Hrvatske, a od 1992. do 2015. godine radio je u INA Naftaplenu. Slikarstvom se Bogadi bavi još od djetinjstva, aktivnije od 1993. godine. Jednako vješto slika na platnu kao i na staklu. Bio je član negdašnje likovne „Grupe 69“ s kojom je često izlagao, potom je član Likovne sekcije KUD-a INA s kojom je sudjelovao na mnogobrojnim skupnim izložbama, a 2002. godine bio je pobjednik Likovnog natječaja kulturnog stvaralaštva zaposlenika INA-e. Bio je sudionik brojnih kolonija te donator svojih djela u dobrotvorne svrhe. Živi i radi u Zagrebu.

"Sestre", 2001. g., bukva, 36x35x10 cm

"Raspelo",
2003. g.,
bukva,
50x31x17 cm

"Kutija za
nakit"

Novi član

IVANKOVIĆ Vlado

Samouki kipar Vlado Ivanković rođen je 1953. godine u Zagrebu. Kiparstvom se bavi od 1985. godine. Uglavnom kipari u drvetu. Najčešće koristi hrast, orah, a potom smreku, bukvu i ostalo. Teme njegovih radova su uglavnom sakralne tematike, često su to prizori raspela, Isusa Krista, potom su to aktovi, portreti ljudi, životinja - kobri, medvjeda, sova, itd. Ivanković proizvodi i uporabnu drvenu galanteriju kao što su jedrilice, svjećnjaci, kutijice za nakit i sl. Ivanković se, s jedne strane, ne libi izražavati apstraktnim prizorima koji čak izlaze iz opusa prepoznatljivog naivnog izričaja. Ti apstrahirani prizori vrlo prikladno mogli bi se smjestiti u kiparska modernistička stremljenja, a s druge strane, Ivanković se izražava poput kakvog dobrog zanatlije izrađujući artefakte primjenjene umjetnosti kao što je npr. reljef nekih ulaznih vrata, komode, stolice za dnevne boravke itd. Doasad je samostalno izlagao uglavnom sporadično, a nije dosad sudjelovao niti na skupnim izložbama. U HDNU primljen je 2016. godine.

Novi član...

"Prijateljice", 2015. g., grab, 50x20x14 cm

"Sova", 2003. g., orah,
38x23x18 cm

"Rafal u križu", 1998. g.,
hrast, 42x30x18 cm

"Četiri glave", 2014. g.,
hrast, 46x20x14 cm

"Svetica", 2016. g.,
bukva, 60x18x7 cm

"Dalmatinka", 2011. g., ulje/staklo, 35x60 cm

"Putnik", 2011. g., ulje/staklo, 30x50 cm

Novi član...

Zvonko MUDRONJA HRATROV

Novi član

Samouki slikar Zvonko Mudronja-Hratrov rođen je 1951. godine u Zagrebu. Slikarstvom se bavi od 1970-ih godina. Teme njegovih radova često su: dalmatinski motivi socijalne tematike. Mudronja-Hratrov slika akrilom na platnu, a pretežito tehnikom ulja na staklu. U svojim radovima Mudronja-Hratrov nastoji prikazati prošla, minula vremena i stvari i ljude iz murtersko-kornatskog podneblja, odakle su mu roditelji.

Svake godine, počevši od djetinjstva, slikar ljeti boravi u Murteru, u kojem crpi inspiraciju za svoja djela prizivajući nostalgiju u tim djelima. Uvijek su to prizori minulih vremena, ljudi u polju, u berbi smokava i maslina, potom prikazuje staje, magarce, koze, ribe, žene u crnini itd. Dosad Mudronja-Hratrov nije samostalno izlagao, a niti skupno. Živi i radi u Zagrebu. U HDNU primljen je 2016. godine.

"Križ", 2010. g., ulje/staklo, 27x63 cm

"Riba na dasci", 2016. g., ulje/staklo, 21x33 cm

"Vuglenar", 1989. g., akril/platno 57x57 cm

"Suton u gradu", 1998. g., ulje/staklo, 26x26 cm

"Zima", 2014. g., akril/platno, 57x57 cm

Zagreb, centar

KRAJEM rujna jedne sunčane jutarnje subote naša fotoreporterka zabilježila je na raskrižju Tkalčićeve i Ulice Krvavi most pravi mali ulični folklorni festival. Plesovi i pjesme kulturno umjetničkog društva na otvorenom privukli su mnoge znatiželjnike koji su začas ispunili cijeli ulični prostor ispred naše galerije "Mirko Virius" i oduševili prolaznike.

DVOJEZIČNA
MONOGRAFIJA HDNU-a
160 stranica, 840 fotografija,
A4-format, šivani uvez

Cijena: 290 kn

50 GODINA HRVATSKOG DRUŠTVA NAIVNIH UMJETNIKA

U
P
R
O
D
A
J
I

Životopisi 240 autora - slikara i kipara

Kako i kada je nastalo
Hrvatsko društvo naivnih
umjetnika - HDNU

50 YEARS OF THE CROATIAN ASSOCIATION OF NAÏVE ARTISTS

Galerija Mirko Vukobratović
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika
HRV - ENGLESKI IZDAVANJE ZA WWW.HR.PASJONIRI

ZAGREB
1964 - 2014

KNJIGU
MOŽETE KUPITI
TELEFONSKOM
NARUŽBOM

(01) 4813-730
(098) 646-801

Tko su bili

sudionici burnog

likovnog vremena 1960-ih i 1970-ih

Na hrvatskom i
engleskom jeziku

ISSN 1849-575-3

00115

9 771849 575004